

TÜRKİYE - GANA STRATEJİK DİYALOG PROGRAMI

“Sivil Diplomasi Kapasite İnşası:
Sektörel ve Finansal Derinleşme”

(2017 - 2021 | Türkiye - Gana)

VİZYON BELGESİ (TASLAK)

TÜRKİYE - GANA STRATEJİK DİYALOG PROGRAMI

“Sivil Diplomasi Kapasite İnşası: Sektörel ve Finansal Derinleşme”

(2017 - 2021 | Türkiye - Gana)

Türkiye; 80 milyonluk nüfusu, gelişerek büyüyen ekonomisi ve Afro-Avrasya ana kıtası ortasındaki jeostratejik konumu ile öne çıkmaktadır. Avrupa, Karadeniz, Kafkaslar, Asya, Orta Doğu ve Afrika ülkeleri ile arasındaki tarihî, siyasi ve kültürel bağları, Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası alanda yükselen aktivitesi, NATO, AGIT ve CICA gibi örgütlerin önemli üyelerinden olması ve son dönemde geliştirdiği aktif dış politikası ile küresel platformda önemi gittikçe artan bir aktör hâline gelmiştir.

Gana ise Batı Afrika'daki stratejik konumu, 25 milyonun üzerindeki nüfusu, dinamik insan kaynağı, büyüyen ve gelişen ekonomisi, BM, Afrika Birliği, İngiliz Milletler Topluluğu, ECOWAS gibi uluslararası örgütler içerisindeki saygın konumu ile kıtasal ve küresel düzeyde dikkat çeken bir ülke görünümündedir.

Zengin doğal kaynaklara sahip Gana'nın ekonomisinde GSYİH'nın yaklaşık üçte birini tarım ve madencilik sektörü teşkil etmekte, ihracat kalemlerinin büyük bir kısmını kakao ve altın oluşturmaktadır. Gana Afrika'nın ikinci en büyük altın üreticisi ve dünyanın ikinci en büyük kakao üreticisidir. Ülkeden 2011 yılının Ocak ayından itibaren petrol ihracatı da başlamış olup, söz konusu yıl 2,7 milyar dolarlık petrol ihracatı gerçekleştirilmiştir. 2011 verilerine göre GSYİH'sı 39,2 milyar \$ olan Gana'da ekonominin temel sektörü tarım'dır. Tarımın GSYİH'a katkısı %35 seviyesindedir. Hizmetler sektörü GSYİH'dan %30 pay almakta olup, sanayinin GSYİH'a katkısı %25; sanayi sektörü içinde yer alan madencilik ve petrol sektörünün ise payı %10 düzeyindedir. Son yıllarda, yabancı yatırımları ülkeye çekebilmek için bir dizi reform gerçekleştirmiştir.

Türkiye - Gana diplomatik ilişkileri 1958 yılında başlamıştır. TC Akra Büyükelçiliğinin 1 Şubat 2010 tarihinde faaliyete geçmesiyle, Türkiye - Gana ikili siyasî ilişkilerinde önemli bir canlanma gözlemlenmektedir. Bu çerçevede, 11. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün 23-24 Mart 2011 tarihlerinde Gana'ya gerçekleştirdiği resmî ziyaret, iki ülke arasında bu düzeyde gerçekleştirilen ilk ziyaret olmuştur. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün bu ziyareti sırasında Gana Parlamentosu'na hitabı bir Türk Cumhurbaşkanı'nın SAGA ülkelerindeki ilk Parlamento konuşması olmuştur.

Söz konusu ziyaret vesilesiyle, Askeri İşbirliği Çerçeve Anlaşması, Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşma, Hava Ulaştırma Anlaşması, Diplomatik Pasaport Hamilleri için Vizelerin Karışıklı olarak Kaldırılmasına Dair Anlaşma ve Dışişleri Bakanlıkları arasında Siyasi İstişare Mekanizması Kurulmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası imzalanmıştır. Müteakiben 2013 yılı başında Gana Cumhurbaşkanı John Dramani Mahama'nın Türkiye ziyareti ilişkileri yeni bir aşamaya taşımıştır.

Türkiye ile Gana arasındaki ticarî ilişkiler dinamik bir seyir izlemektedir. Nitekim, 2009 yılında iki ülke arasındaki ticaretin hacim değeri yaklaşık 175 milyon ABD Doları düzeyinde iken, 2012 yılında ihracatımız 224 milyon \$; ithalatımız 303 milyon \$ olmuştur. Gana ile dış ticaretimiz her yıl artış göstermektedir.

Gana, bu suretle, Sahraaltı Afrika’da Türkiye’nin üçüncü ticarî ortağı haline gelmiştir. Türkiye ile Gana arasındaki ekonomik, ticarî ve iki ülke halkları arasındaki ilişkilere ivme kazandıracak önemli bir gelişmeyi de, Türk Hava Yolları’nın Akra ticarî seferlerinin 15 Temmuz 2010 tarihi itibarıyla başlaması teşkil etmiştir.

Öte yandan, Türkiye ve Gana Afrika’da jeopolitik ve güvenlik alanlarında ortak çıkarlara sahiptirler. Enerji güvenliği ihtiyacı göz önüne alındığında, bu bölgelerde barış ve güvenliğin sağlanması her iki ülkenin çıkarı için gereklidir.

Türkiye ve Gana’nın son dönemde yakaladıkları büyüme hızları her iki ülkeyi ekonomik anlamda da birbirlerini daha fazla dikkate almaya zorlamaktadır. Gana için Türkiye Balkanlar, Orta Doğu ve Orta Asya’da iyi bir ekonomik ortaktır. Türkiye ise Gana’yı siyasi, ekonomik ve güvenlik ile ilgili alanlarda karşılıklı ilişkilerin güçlendirilmesi gereken bir partner olarak görmektedir.

Türkiye Afrika ülkeleri ile ilişkilerini geliştirme konusunda da Gana’nın işbirliğine özel bir önem atfetmektedir. Bu bağlamda Türkiye Afrika Birliği gibi örgütler bünyesinde Gana ile iş birliğine büyük bir önem vermektedir.

Her iki ülke kritik öneme sahip uzun vadeli çıkarların sürdürülebilirliği açısından etkili bir stratejik işbirliği geliştirebilir. Bu noktada iki ülke ilişkilerini daha geniş bir perspektiften ele alma ihtiyacı vardır.

Pek çok güç merkezinin ortaya çıkmaya başladığı ve ülkeler arası ilişkilerde çok boyutluluğu zorunlu kılan dünya güç sistemi içerisinde Türkiye - Gana ilişkilerinin ideal bir noktaya taşınabilmesi için, yalnızca siyasi ve stratejik temelli değil, ekonomi başta olmak üzere her parametrede karşılıklı derinlik oluşturacak bir yapı üzerine odaklanması gerekmektedir.

İki ülkenin geldiği nokta “stratejik işbirliği” olarak tanımlanmaktadır. Yine iki ülkenin, bölgesel meselelere çözüm bulunması hususunda işbirliği içinde çalışmalarına duyulan ihtiyaç da derinden hissedilmektedir. Çok boyutlu şekillenen dünya güç sistemi içerisinde Türkiye - Gana ilişkilerinin ideal bir noktaya taşınabilmesi için, yalnızca siyasi ve stratejik temelli değil, her parametrede karşılıklı derinlik oluşturacak bir yapıya doğru yönelmesi gerekir. Tarih; iki ülkeye karşılıklı bağımlılığı derinleştirecek stratejik fırsatlar sunmaktadır. Bu bağlamda sektör temsilcilerini stratejik boyutu da kapsayan bir yaklaşımla bir araya getirecek olan **Türkiye - Gana Stratejik Diyalog Programı** önemli bir işlev görecektir.

Ana Tema

Sivil Diplomasi Kapasite İnşası: Sektörel ve Finansal Derinleşme

Alt Temalar

Türkiye - Gana Ekonomik İlişkileri: Fırsatlar ve Engeller
Altyapı ve Müteahhitlik Hizmetleri
Sağlık Yatırımları ve Sağlık Turizmi
Enerji, Su ve Gıda Güvenliği ve İnsani Kalkınma
Enerji Politikaları: Jeopolitik ve Güvenlik Sonuçları
Sosyal, Ekonomik ve Politik Gelişmeler
Afrika Ülkeleri Düzeyinde Türkiye – Gana İşbirliği
Kaynaklar Sistemi; Karşılıklı Tamamlayıcı Fırsatlar
Teknoloji Paylaşımı, Akademik ve Kültürel İşbirliği
Çok taraflı İşbirliği Perspektifleri
Sivil Toplum İşbirliği Perspektifi

Öncelikli Sektörler

Kamu Diplomasisi Eğitim ve Dil
Kültür ve Turizm
İnşaat, Müteahhitlik ve Altyapı
Sağlık ve Sağlık Turizmi
Enerji, Petrokimya ve Yatırımlar
Lojistik, Ulaştırma ve Haberleşme
Bankacılık ve Finans (Stratejik Yatırım Fonu)
Ekonomi ve Ticaret
Medya ve İletişim
Bilim ve Teknoloji
Marka Şehirler ve Çevre
Savunma ve Uzay Sanayii

Program Partnerleri

Türkiye : TASAM (Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi)

Gana : .....

Program Süresi

2017 - 2021 (5 yıl)

Programın İcra Alanı

Türkiye ve Gana

ETKİNLİKLER / ÇALIŞMA PLANI (TASLAK)

Yöntem

Tümevarım, Katılımcılık ve Ekonomik Derinleşme

Basın Toplantıları

Türkiye - Gana Akil Kişiler Kurulu Toplantıları / Çalışmaları

Program bünyesinde; iki tarafı temsilen bölge ve yerel aktörlerden oluşan ekonomi duayenlerinin ağırlıkta olduğu bir “Türkiye - Gana Akil Kişiler Kurulu” oluşturulması ve yılda en az bir defa iki taraflı toplantı yapması ve Program çalışmaları temelinde iki ülke/bölge ilişkileri için yerel merkezli olarak etkileşim ve öneriler üretmesi.

Yuvarlak Masa Toplantıları / Çalışmaları

Çok Taraflı Çalıştaylar / Çalışmalar

Kongre(ler)

Sektör Çalıştayları / Etkinlikleri

Uygulamalı İnteraktif Eğitimler

Stratejik Raporlar

Sektör çalışmalarının iki ülke karar alıcıları, özel sektörü, medyası ve kamuoyu için stratejik raporlar olarak yayımlanması. Literatür ve hafıza desteği sağlanması.

Karar Alıcılara Briefing Toplantıları

Araştırma Projeleri ve Raporlarının Hazırlanması

TV Programları

Medya Konferansları

Diğer Akademik Çalışmalar

Stratejik Rapor, Kitap, Makale, Tez vb. Akademik Çalışmalar